

Protokoll möte nätverket Föreorenade byggnader

Datum, tid	2009-12-10, kl. 10:00			
Mötesform	Netviewer, telefonmöte			
Deltagare	Jan Kristensson	Chemik Lab	Norrälje	JK
	Märta Ländell	Geo Innova	Linköping	ML
	Annette Bergelin	Geosigma	Stockholm	AB
	Lena Torin	Golder Associates	Göteborg	AS
	Lennart Andersson	Scantec Miljöinstrument	Göteborg	LA
	Petter Wetterholm	Structor	Västerås	PW
	Ann-Kristin Karlsson	WSP	Stockholm	AKK
	Jörgen Svensson	WSP	Linköping	JS

1 Temadiskussioner på nästkommande möten

AKK presenterade nedanstående teman till nätverkets möten via netviewer och telefon under 2010. Deltagarna ansåg att samtliga teman är relevanta att diskutera. Vid mötet den 11 maj bör även kammarförsök, FLEC etc. diskuteras.

Deltagarna ansåg att temadiskussionen bör få ta 1 h av mötestiden. Utöver detta kommer nyheter att presenteras (max 15 minuter). De som inte är intresserade av temadiskussionen kan enbart vara med på nyhetspasset (som vi alltid börjar med).

25/2 Riktvärden, gränsvärden, jämförelsevärden och bakgrundshalter i luft

Vilka riktvärden, gränsvärden och andra jämförelsevärden används vid hälsoriskbedömningar när luftprovtagning har genomförts? Vilka värden kan användas och vilka bör inte användas? Vilka bakgrundshalter finns i "normal" kontors- och boendemiljö av t.ex. PAH, klorerade kolväten och andra ämnen? Vilka åtgärdsåtgärder för inomhusluft är rimliga att använda vid sanering av förorenade byggnader?

11/5 Provtagningsstrategier för byggnadsmaterial

Vilka provtagningsstrategier används vid provtagning av byggnadsmaterial? Används de strategier som anges i rapporten "Föreorenade byggnader – provtagning och riskbedömning" (översiktlig provtagning, verifierande eller friklassande provtagning, fördjupad / klassificerad provtagning)? Vilka andra provtagningsstrategier finns? Vad är våra erfarenheter från olika strategier? Vad är viktigt att tänka på vid provtagning av byggnadsmaterial? Vilka ämnen kan avgå vid provtagning? Hur bör proverna delas upp innan analys? Hur bör bearbetning ske (krossning, malning m.m.)?

1/9 Återanvändning av byggnadsmaterial

När byggnader rivs kan vissa delar av byggnadsmaterialet återanvändas i t.ex. vägar, bullervallar m.m. Vilka krav bör myndigheter ställa på återanvändning? Vilka lagar och regler kan myndigheterna använda sig av för att ställa dessa krav? Varierar kraven i olika kommuner? Vilka rivningsmassor kan och vilka bör inte återanvändas? Hur bör undersökningar avseende lakbarhet, långsiktiga risker etc. utföras?

1/12 Åtgärdsomöjligheter

Vilka åtgärdsomöjligheter finns vid sanering och ombyggnation av förorenade byggnader? Vilka åtgärdsomöjligheter finns och för vilka föroreningar och byggnadstyper fungerar dem? Vad är våra erfarenheter från t.ex. ventilerat golv, gastät bottenplatta, bilning, inkapsling m.m.? Hur säkerställer vi att förändringar i ventilationen är en långsiktig lösning? Vilka åtgärdsomöjligheter finns för att förändra ventilationen, skapa undertryck, övertryck och ventilerar vissa delar i en byggnad som är förorenad?

AKK frågade mötesdeltagarna vilka som vi bör bjuda in till dessa träffar utöver nätverkets medlemmar. Mötesdeltagarna förslög följande:

- 25/2: Institutet för miljömedicin samt Arbets- och miljömedicin vid olika landsting, SWESIAQ
- 11/5 SP, SIS och Fuktcentrum
- 1/9: Länsstyrelser, kommuner, CBI, VTI och SGI
- 1/12: Fuktcentrum

JK föreslog att vi bör försöka få med en blänkare i Bygg & Teknik eller någon annan tidskrift för att väcka intresse hos personer utanför nätverket.

2 Nätverksträff 2010

AKK presenterade nedanstående två förslag för nätverksträff under 2010.

Förslag 1: Workshop heldag i centrala Stockholm utan övernattning

Nätverksträffen äger rum på World Trade Center i Stockholm under en heldag (eller annan lokal i centrala Stockholm som är lätt att ta sig till från Centralstationen och Arlanda express). Mötesdeltagarna avgör själva om de behöver övernattning, bokar in och bekostar detta. De som är intresserade träffas även på kvällen på närliggande restaurant (valfritt och bekostas av var och en). Förslag på datum: 17/2, 9/3 eller 7/4

Förslag 2: Workshop i Norrköping den 25 mars i anslutning till Renare marks vårmöte

Renare marks vårmöte har temat "Hur genomför vi de hållbara saneringarna?". Detta är även ett aktuellt diskussionsämne för nätverket Förorenade byggnader. En workshop för nätverket Förorenade byggnader arrangeras dagen efter vårmötet, för att minimera kostnader för resor för de som både vill åka till Renare marks vårmöte och till Förorenade byggnaders nätverksträff. Detta kan även vara ett bra sätt för nätverket Förorenade byggnader att synas på Renare marks vårmöte. Norrköping har många intressanta byggnader som tidigare har varit industribyggnader, men som idag är kontor, universitet etc. Kanske kan vi boka konferenslokal i en sådan byggnad.

Samtliga mötesdeltagarna röstade på förslag nr 2. Nätverksträffen ska vara fristående från vårmötet. De som inte vill eller har möjlighet att delta på Renare marks vårmöte kan enbart delta vid nätverksträffen för Förorenade byggnader den 25 mars.

Följande beslutades avseende nätverksträffen den 25 mars:

- Arbetets museum verkar vara en bra lokal för nätverksträffen, där vi kan känna "historiens vingslag" (det är en gammal bommulsfabrik med utsikt över industrilandskapet). AK kontaktar dem och ber om en offert.
- LA föreslog att vi kan fortsätta att diskutera ämnet som tas upp på netviewer-mötet den 25 februari (riktvärden etc.). LT föreslog även att vi kan diskutera återanvändning av byggnadsmaterial. Övriga deltagare höll med om att detta var två högst relevanta ämnen.
- Vi ska ha mixade grupper som diskuterar samma frågor (max 10 personer i varje grupp). Om man delar in sig i arbetsgrupper med olika diskussionsämnen kan deltagarna känna att de missar intressanta diskussioner. Det är bättre att vid detta tillfälle brainstorma tillsammans och diskutera samma saker.
- Vi ska ha korta introduktioner och därefter gruppdiskussioner. Det ska inte vara några långa föreläsningar.

Susanne Karlsson från Länsstyrelsen i Östergötland hade skickat information till nätverket om att de har fått statliga bidragsmedel för rivning av byggnader inom Gusums bruk (byggnaderna rivs i vår). Susanne föreslog att detta kan vara ett diskussionstema på vår workshop (återvinning byggnadsmaterial, avfallshantering m.m.).

3 Nyheter och diskussion

SWESIAQs arbetsgrupper

JK berättade om SWESIAQs arbetsgrupper om sanering och återanvändning av byggnader med skadad innemiljö. Den 12 november hade SWESIAQ ett seminarium, där deltagarna delades in i tre arbetsgrupper. Det går även bra att ansluta till dessa grupper i efterhand. Läs mer om arbetsgrupperna och seminariet på SWESIAQs hemsida, www.swesiaq.se.

Arbetsgrupperna är:

- Sanering av lokaler och bohag (anmäl dig till denna grupp via sanering_bohag@swesiaq.se)
- Sanering av kryppgrunder (anmäl dig till denna grupp via krypgrunder@swesiaq.se)
- Sanering med kemikalier (anmäl dig till denna grupp via sanering_kemi@swesiaq.se)

Renare marks vårmöte i Norrköping 23-24 mars

AK och Mats Torring kommer att föreläsa om sanering av kulturminnesmärkta byggnader. AK kommer på vårmötet även att presentera nätverket Föreorenade byggnader.

Mötesdeltagarna beslutade följande avseende Renare marks vårmöte:

- Vi bör ha en poster och/eller monter på vårmötet.
- ML, JK, PW och AK kommer att gå på vårmötet. Dessa personer kan till och från stå vid montern (är framför allt aktuellt vid kaffepauser och postervisning). Det finns säkert flera personer som är intresserade. En monter kan bli en bra samlingspunkt för nätverket Föreorenade byggnader och ett bra sätt att värva fler medlemmar.

- AK ansvarar för att ta fram ett enkelt informationsblad, där kort information framgår och hänvisning finns till nätverkets hemsida.
- AK frågar Renare marks styrelse om Renare mark kan bekosta monter, poster och informationsblad. Ett alternativ är att delar av kostnaderna för detta finansieras via intäkter från nätverksträffen den 25 mars.

SGF-kurs om förorenade byggnader 25-26 maj på Yasuragi Hasseludden

SGF-kursen om förorenade byggnader kommer att hållas den 25-26 maj 2010 på Yasuragi Hasseludden i Saltsjö-Boo. AK berättade om kursens innehåll. Inbjudan kommer att läggas ut på www.sgf.net.

Kurser, seminarium och möten

AK sammanfattade olika möten och kurser som kan vara av intresse för nätverkets deltagare.

- Fuktcentrum, Lunds Tekniska Högskola temamöte om förorenade byggnader 14 december 2009.
- Seminarium Renare mark, Entreprenaden i fokus – praktiska aspekter i efterbehandlingsprojekt, Stockholm 8 februari.
- Länsstyrelseträff i Örebro 9-10 februari 2010, bl.a. info om inventering av förorenade byggnader.
- Renare marks vårmöte, tema ”Hur genomför vi de hållbara saneringarna”, Info från nätverket Förorenade byggnader samt föreläsning om sanering av kulturminnesmärkta byggnader.
- Nätverkets workshop om hållbara saneringar av förorenade byggnader 25 mars i Norrköping.
- Vårmöte och årsmöte SWESIAQ, 15 april. Redovisning från de tre arbetsgrupperna.
- SGF-kurs om förorenade byggnader 25-26 maj, Yasuragi Hasseludden, Stockholm

Ann-Kristin Karlsson
Samordnare i nätverket Förorenade byggnader